

رسانه

در راستای رسالت های تحولی رسانه ملی

«بازار محتوا» بازگردان خدمات تعاملی

رسانه

گفت وگویی «جام جم» با کارگردان مجموعه مستند تارکد

کدهای خواندنی تاریخی

۶

سینما

گفت وگویی «جام جم» با شهرام قدیری، کارگردان

هشدار ورود کودکان به دنیای مدرن

۱۰

سینمای مستند

نگاهی به مستند «سقوط ۶۴» ساخته بهزاد مهرجو

پرواز از اسارت به شهادت

۱۱

زاویه دید

مهدی توکلیان آکاشناس رسانه وروزنامه‌نگار

به مناسبت سالروز ورود کریمه اهل بیت(س) به سرزمین قم

هجرت‌های هویت‌ساز تاریخی وتحول‌آفرین

بیست‌وسومین روز از دومین ماه قمری، سالروز ورود حضرت فاطمه معصومه(س) به شهر مقدس قم است. استقبال و میزبانی مردم سرزمین قم به‌گواه تاریخ در زمره مراسم و آیین‌های

بزرگداشتی است که کمتر تاریخ ایران اسلامی به خود دیده و تکرار شده است. ۲۳ ربیع‌الاول سال ۲۰۱ ه‍.ق، روز ورود حضرت معصومه(س) از مسیر ساوه به قم است. در این روز مردم قم به اتفاق موسی‌بن خزرج، که از بزرگان قم و از ارادتمندان به اهل بیت(ع) بود، تا بیرون شهر به استقبال آن حضرت می‌روند و موسی‌بن خزرج، آن بانوی بزرگوار را به منزل شخصی خود هدایت می‌کنند.

همه‌ساله، خادمان حرم آن حضرت به همراه مجاوران و زائران و ارادتمندان به خاندان ولایت، در این روز طی یک حرکت نمادین، به استقبال آن حضرت می‌روند و این روز را گرامی می‌دارند و از آنجا که به روایات متعدد معصومین(ع) و به شهادت تاریخ، شهر مقدس قم، پایگاه تشیع و منشأ نشر علوم آل محمد(ص) است. حفظ، استمرار و اعتلای این جایگاه و زنده نگه‌داشتن تاریخ چنین رویدادی موثر و هویت‌ساز، مهم و ضروری است.

قم به لحاظ سرزمینی دارای فضیلت‌های بی‌شماری است. در فضیلتش همین بس که حضرت صادق(ع) هنگامی که شهر قم را به فضیلت اهمیت یاد نمود، از مقام و منزلت حضرت فاطمه معصومه(س) خبر داد: خدا دارای حرمی است که آن مکه است و پیامبرش هم حرمی دارد که مدینه است و امیرالمؤمنین هم حرمی دارد که کوفه است و ما هم دارای حرمی هستیم که قم است و به زودی بانویی از فرزندان من آنجا دفن می‌شود که نامش فاطمه است. هر کس او را زیارت کند بهشت بر او واجب می‌شود. از امام جواد(ع) نقل شده که فرمودند: کسی که عمام را در قم زیارت کند او اهل بهشت است.

عزیمت حضرت فاطمه معصومه(س) به قم مهم‌ترین هجرت تمدنی و هویت‌ساز پس از هجرت اشعریون است. مهاجرت حضرت معصومه(س) در سال ۲۰۱ قمری باعث ایجاد هویت حرم اهل بیت(ع) در ایران اسلامی شد، چراکه در سال ۲۰۰ هجری مامون، حضرت علی بن موسی الرضا(ع) را از مدینه به مرو دعوت کرد تا ایشان را ولیعهد خود قرار

تکرار نموده است از مهم‌ترین هجرت‌های هویت‌ساز قم برشمرده می‌شود.

مقابله با افراط و تفریط شیعیان در اندیشه دینی و فرهنگ ساری و احیای هویت اعتقادی شیعه در قم، ایجاد محوریت سادات در قم و ساخت اولین مقبره برای حضرت معصومه(س) از برکات هجرت‌های برشمرده در فوق است، هرچند بنا بر اسناد تاریخی موجود در کتب مختلف و کثرت آثار زرتشتی مثل معبد، دخمه و ... که در اطراف قم بوده‌اند، با استناد به کتاب تاریخ قم دلیل دیگری بر شهر بودن این منطقه قبل از اسلام است اما هویت ایرانی –اسلامی پس از هجرت‌های شاخص تاریخی جانی درگیرانه گرفته است.

هرچند در درجه اول وجود آستانه حضرت ، فاطمه معصومه دختر موسی بن جعفر امام هفتم(ع) شیعیان و مزارهای متعدد علویان در این شهر و نیز مسجد جمکران از موارد شاخص شهر قم محسوب می‌شوند اما آنچه مسلم است این که مجموعه این عوامل و روایات متعددی که در فضیلت شهر قم و زیارت مرقد منور فاطمه معصومه از امامان معصوم(ع) نقل شده، این شهر را به صورت دومین شهر مقدس ایران پس از مشهد درآورده است.

برش

+

قم؛ مرکز حکمت و علم

وجود حوزه علمیه و مراکز متعدد علمی و دانشگاهی در کنار مدارس علمیه و وجود زیارتگاه‌ها و بقاع متبرک در سرزمین قم از شاخص‌های متمایز این استان به حساب می‌آید.

با اندکی تامل در فرمایشات مقام معظم رهبری مداخله‌عالی در اجتماع عظیم مردم قم اهمیت قم بیشتر و شفاف‌تر مشخص و آشکار می‌شود: «شکل‌گیری انقلاب اسلامی از مذهبی‌ترین شهر کشور یعنی قم و نیز رهبری امام خمینی (ره) به‌عنوان یک قبیله و عالم عظیم‌الشان اثبات دینی بودن ماهیت و ذات انقلاب ملت ایران است. دشمنان انقلاب نیز با درک تأثیر دینی بودن انقلاب ایران، همه تلاش خود را برای ضربه زدن به آیین ماهیت سعادت‌بخش به کار گرفته‌اند. وجود بزرگ‌ترین و پرعظمت‌ترین حوزه علمیه جهان اسلام و قطب‌های زیارتی و معنوی از جمله ظرفیت‌های ملی و بین‌المللی قم است.» ۲۸/۴ مهر ۱۳۹۸

قم به‌واسطه قیام‌های تاریخی ۱۵ خرداد و ۱۹ دی در تقویم مناسبت‌های تاریخ معاصر معنای دیگری را به افکار عمومی جهان نمایان کرد و پیشینه تاریخی و تمدنی این سرزمین را در کنار مجاهدت‌ها و مبارزات مردم مظلوم و غیور ایران اسلامی به جهانیان درگیرانه معرفی کرد. همچنان که قم از دیرباز تاکنون محفل شهیدان، مزار عالمان و اندیشمندان بسیاری بوده، مزار شهیدان نهضت اسلامی تا شهیدان مؤتلفه و شهیدان بین‌الملل در کنار ۶۰۹۰ شهید استان قم ظرفیت خاص این استان و شهر مقدس را به ایرانیان ارائه کرده. قیام ۱۹ دی این شهر را در تاریخ ۵۰ساله اخیر دگر بار زنده کرده و نام این سرزمین را در تاریخ غرورآمیز و دیدار و بیعت هر ساله مردم قم با مقام معظم رهبری مداخله‌عالی رقم زده است؛ روزی برای قم و به نام مردم قم.

چرا می‌گوییم ۱۹ دی قم یک حادثه تحول‌آفرین تاریخی است؟ چون شروع و سرازاز یک جهاد بزرگ است. از اینجا یک جهاد بزرگ در سراسر کشور آغاز شد که هدفش این بود که ایران عزیز را از هاشمه غرب بیرون بکشد؛ ایران را که زیر دست و پای فرهنگ مروج و غلط غربی و زیر تسلط سیاسی و نظامی غربی له شده بود، بیرون بکشد، مستقلش کند و هویت تاریخی ایران را احیای نماید.

هویت تاریخی ایران، ایران اسلامی است؛ از اول بروز اسلام تا امروز، شما کدام ملت دیگر را سراغ دارید که در علوم مختلف در زمینه فلسفه، فقه و علوم گوناگون به قدر ایرانی‌ها به اسلام خدمت کرده باشند؟ مراجعه کنید به این کتاب عزیز و مغتنم «خدمات متقابل اسلام و ایران» مرحوم شهید مطهری. این هویت اسلامی ایران گم شده بود. اگر کسی می‌آمد در خیابان‌های تهران راه می‌رفت...حالا فقط تهران هم نه، خیلی از شهرهای دیگر؛ حتی در یک جاهایی از مشهد ما احساس نمی‌کرد اینجا یک کشور اسلامی است. اینجا یک مردم مسلمانی زندگی می‌کنند؛ این جواری کرده بودند. / بیانات مقام معظم رهبری مداخله‌عالی در دیدار مردم قم ۱۹/۱۰/۱۴۰۱

نگاه

طوفانی که نزار قبانی پیش‌بینی می‌کرد

خنثی‌سازی خیانت حاکمان عرب

نزار قبانی اگرچه از دید عموم، شاعر عاشقانه‌ها شناخته می‌شود اما او به عنوان یک دیپلمات، نگاه جامعی به مسائل دنیای اعراب به‌ویژه سیاست‌های کشوری‌های عربی داشت. به مناسبت پیروزی جبهه مقاومت در سرزمین‌های اشغالی با نبرد «طوفان الاقصی» دو شعر از نزار قبانی با ترجمه بدو...گودرز را مرور می‌کنیم.

حاکم عرب

ای شاهزاده نفتی! ای بونپاک! در گمراهی‌های غلت بزن
نفت را بپاش پیش پای دوستان!
غده‌های شبانه پاریس
مردانگی‌ات را کشت، زیر پای بکارها.
خونخواهی‌ات را خاک کردی، و قدس را فروختی
انگار سرنیزه‌های اسرائیل، خواهرت را بسط نکردند
و خانه‌ها و قرآن‌ها را نسوزانند
واز درخت‌ها، صلیب نساخند! قدس در خون شناور است
و تو مشغول خوشگذرانی و خواب! انکار این مصائب به تو ربطی ندارد
کی می‌فهمی؟! کی انسانیت، درون تو بیدار می‌شود؟!

دست‌بی‌انگشت

یک قطبی ساردین به نام «غزه»، دست‌مان دادند
و استخوانی خشک به نام «اریحا»
مسافرخانه‌ای به نام فلسطین
بی‌سقف، بی‌ستون، پیکری بی‌استخوان
و دستی بی‌انگشت، دیگر ویرانه‌ای برای گریستن نیست
یک ملت چگونه بگیرد، هنگامی که اشک‌هایش را از او گرفته‌اند؟!
پس از معاشقه‌های بسیار، سترون شدیم، به ما میهنی دادند
کوچک‌تر از دانه گندم

میهنی که مثل اسیرین، می‌توانیم بی‌آب ببریم!
پس از پنجاه سال، اکنون در زمین پایر نشسته‌ایم
مانند سگ‌های بی‌شمار، پناهگاهی نداریم.
پس از پنجاه سال، میهنی جز سراب نیافتیم
این صلح نبود، خنجر بود که در ما فرو رفت، این یک تجاوز بود.